

OBPON.ORG/01/08/22/KK

Sz.P. Paweł Wdówik
Pełnomocnik Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
Biuro Pełnomocnika Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

jako Organizacja, która promuje społeczną odpowiedzialność biznesu, z dużym zainteresowaniem monitorujemy stopień wdrażania CSR w administracji publicznej i piętnujemy wszelkie przejawy działań o charakterze dyskryminującym osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym.

Jesteśmy również na bieżąco informowani przez pracodawców osób z niepełnosprawnością o krzywdzących ich praktykach w sferze zamówień publicznych, które wskazują na to, że strategia CSR jest wielu instytucjom i organom publicznym zupełnie obca.

Ostatnio z wielkim zdumieniem i niemałym zażenowaniem zapoznaliśmy się z nadesłanym do nas dokumentem: *Wyjaśnienia treści specyfikacji warunków zamówienia* – dotyczy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. Ochrona fizyczna osób i mienia w obiektach Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zlokalizowanych w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5, ul. Brackiej 4 i ul. Żurawiej 4a oraz obiektu Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zlokalizowanego w Gdańsku przy ul. Rzeźnickiej 58, znak BDG-V.2711.8.2022.KB.

Z przedmiotowego dokumentu jednoznacznie wynika, że MRiPS nie widzi osób niepełnosprawnych już nie tylko na stanowiskach pracowników ochrony, gdzie pewnie udałoby się znaleźć furtkę i uzasadnić to - w mniej lub bardziej przekonujący sposób - wymogami związanymi ze szczególnym charakterem zamówienia i uzasadnionymi potrzebami zamawiającego, ale również na stanowiskach pracowników obsługujących recepcję.

Jaki ma zatem pomysł Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych na promowanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, skoro nie są oni mile widziani w ministerstwie, które odpowiada za politykę społeczną państwa?

Sama nomenklatura użyta w dokumencie, to jest „stwierdzonych grupą inwalidzką”, stanowi przejaw ignorancji ministerstwa dla regulacji prawnych dotyczących osób z niepełnosprawnością. Ministerstwo zdaje się również nie brać pod uwagę faktu, że istnieją różne rodzaje niepełnosprawności, różne poziomy naruszeń sprawności, a tym samym różne ograniczenia funkcjonalne, które nie muszą stanowić jakiegokolwiek przeszkody w obsłudze recepcji.

Arbitralne założenie, że osoba niepełnosprawna nie będzie w stanie prawidłowo świadczyć takiej obsługi jest krzywdzące i zupełnie bezpodstawne.

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej jest liderem projektu „Włączenie wyłączonych”. Jego celem jest przygotowanie nowych rozwiązań i narzędzi aktywizujących zawodowo osoby z niepełnosprawnościami, umożliwienie im wejścia na rynek pracy i pozostanie na nim. Sam Pan Minister wielokrotnie podkreślał, że **praca daje niezależność** i że wiele osób z niepełnosprawnością chce i może podjąć zatrudnienie. „Może podjąć zatrudnienie” ... ale – jak wynika z przytoczonego przykładu - nie w administracji publicznej w tym w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej.

W wywiadach i wielu materiałach prasowych, jako Pełnomocnik Rządu ds. Osób z Niepełnosprawnością, podkreśla Pan Minister, że głównym celem polityki państwa wobec osób z niepełnosprawnościami jest zapewnienie im równych praw obywatelskich i możliwości zatrudnienia.

Nie sposób w tym miejscu nie zacytować niektórych wypowiedzi Pana Ministra, że „system zatrudniania osób z niepełnosprawnościami jest nieefektywny”, czy „wskaźnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych wynosi 32 procent i jest to bardzo słaby wynik jak na Europę”, "Jesteśmy 10 lat po podpisaniu przez Polskę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. (...) Przyjęcie ustaw w 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom o szczególnych potrzebach i o dostępności cyfrowej to zasadniczy zwrot koncepcji niepełnosprawności w ogóle, który pokazuje, że obywatel z niepełnosprawnością ma te same prawa", "W kontekście niezależnego życia zatrudnienie jest tym elementem, który pozwala człowiekowi stanąć na własnych nogach, czyli uniezależnić się od systemu pomocy społecznej, od ewentualnego finansowego wsparcia ze strony rodziny, czy organizacji pozarządowych".

Wskazuje Pan jednocześnie, że „przez ostatnie 30 lat nie wykonaliśmy zasadniczego zwrotu w odniesieniu do rynku pracy i sposobu motywowania osób z niepełnosprawnością do tej aktywności”, jednocześnie podkreśla Pan, że głównym celem polityki państwa wobec osób z niepełnosprawnościami jest zapewnienie im równych praw obywatelskich i możliwości zatrudnienia.

"W Polsce jest dużo barier i to nie wygląda dobrze. Obecnie wskaźnik aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością dochodzi do 32 proc. To jest 32 proc. osób z niepełnosprawnością w wieku produkcyjnym. To bardzo słaby wynik jak na Europę. Wspólnym zadaniem jest zmiana tego stanu rzeczy".

Wszyscy wiemy, że w Polsce tylko ok. 26% osób z niepełnosprawnością jest aktywna na rynku pracy.

Wielokrotnie podkreśla Pan, że głównym celem polityki państwa wobec osób z niepełnosprawnościami jest zapewnienie im równych praw obywatelskich.

Zapewnia Pan, że cały czas podejmowane są działania w kierunku podmiotowości osób z niepełnosprawnością, a także zwiększenia możliwości ich zatrudnienia.

Jak zatem Ministerstwo zamierza zmienić ten stan rzeczy, stawiając jednocześnie bariery w zatrudnianiu osób z dysfunkcjami? Wszystkim zależy by wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Polsce był wyższy, tylko jak zachęcić pracodawców do zatrudniania takich osób, skoro niezbyt chwalebny przykład idzie z góry? Jak można zatem rozumieć wyżej wskazany stan faktyczny?

Celem przyjętej Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w latach 2021 – 2030 (dokumentu, którego priorytetem jest prawo do niezależnego życia, dostępności, edukacji i pracy osób z niepełnosprawnością) jest osiągnięcie 45 – procentowego wskaźnika aktywności zawodowej (z obecnie oscylującego wokół ok. 30 procent), tym bardziej budzi nasze zdziwienie, że w wielu urzędach administracji państwowej, w tym, jak widzimy, w jednostce macierzystej – Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, które powinno być wzorcem godnym naśladowania, stawiane są tak drastyczne bariery w aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Jako organizacja zrzeszająca pracodawców osób niepełnosprawnych z dużym zdziwieniem przysłuchujemy się również wypowiedziom Pana Ministra, że jakoby głównym czynnikiem stymulującym pracodawców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością w Polsce są dofinansowania do wynagrodzeń z PFRON, tymczasem, jak sam Pan stwierdza, tylko 2 procent pracodawców w naszym kraju korzysta z tego rodzaju państwowych dotacji.

Niepokój wśród i tak nielicznej grupy pracodawców budzą także stwierdzenia nt. planów zmiany systemu dofinansowań w kierunku wsparcia bezpośrednio pracowników jako osób z niepełnosprawnością, według Pana wypowiedzi system zatrudnienia jest nieefektywny- nastawiony na wsparcie pracodawcy a nie pracownika, przy jednoczesnym zapewnianiu, że pracodawcom nie zostaną zabrane dofinansowania.

Od ponad dwóch lat słyszymy: „- Ten system zupełnie nie przystaje do dzisiejszej rzeczywistości, promuje on koncentrację osób niepełnosprawnych w jednym miejscu poprzez stworzenie takiego biznes planu: im więcej niepełnosprawnych zatrudnię, tym bardziej mi się to kalkuluje, bo mam większe dofinansowanie. Tymczasem idąc z duchem czasu Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, chcemy, żeby osoba niepełnosprawna mogła pracować wszędzie – nie w specjalnie przygotowanych zakładach i dlatego będziemy w nowych rozwiązaniach promować zatrudnianie pierwszego czy drugiego pracownika a nie 25 czy 100.”

Pragniemy wspomnieć, że są to bardzo poważne stwierdzenia, mogące również mieć zgoła odwrotny skutek od zamierzonego – od wielu lat pracodawcy mają świadomość niestabilności przepisów związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawności, ciągle zapowiedzi kolejnych rewolucyjnych zmian tylko ten niepokój potęgują. Niewielki wskaźnik zatrudnienia może wynikać m.in. właśnie z tej przyczyny. Naszym wspólnym zadaniem jest zmiana tego stanu rzeczy.

Szanowny Panie Ministrze, jest Pan człowiekiem od wielu lat aktywnie działającym na rzecz równych praw osób z niepełnosprawnością w Polsce, działaczem społecznym. Od 2010 roku członkiem komisji ekspertów ds. Osób Niepełnosprawnych przy Rzeczniku Praw Obywatelskich, a od 2020 sekretarzem stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej oraz Pełnomocnikiem Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych. Zagadnienia i aspekt niepełnosprawności nie są Panu obce, dlatego nie tylko osoby z niepełnosprawnością, a ale i ich pracodawcy liczą na Pana.

Jako organizacja zrzeszająca pracodawców otwieramy się na dialog i współpracę z Panem Ministrem w zakresie wypracowania rozwiązań mogących przyczynić się do zwiększenia wskaźnika zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w Polsce.

Liczymy na to, że Pan Minister przyjrzy się wspomnianemu na wstępie postępowaniu i generalnie problematyce zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami nie tylko na tzw. otwartym rynku, ale również w administracji publicznej.

Wobec powyższego prosimy o przedstawienie informacji dotyczących obecnego zatrudnienia osób Niepełnosprawnych w MPiPS (liczba i rodzaj stanowisk obsadzonych przez osoby z niepełnosprawnościami) oraz osiąganego przez Ministerstwo wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych wyrażonego w procentach.

Prosimy również o wyjaśnienie zapisów o braku możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w załączonym do pisma dokumencie *Wyjaśnienia treści specyfikacji warunków zamówienia* – dotyczy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. Ochrona fizyczna osób i mienia w obiektach Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zlokalizowanych w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5, ul. Brackiej 4 i ul. Żurawiej 4a oraz obiektu Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zlokalizowanego w Gdańsku przy ul. Rzeźnickiej 58, znak BDG-V.2711.8.2022.KB.

Z poważaniem

Krzysztof Kuncelman – Prezes Organizacji OBPON.ORG

